

ogsaa efter min Mening bør man komme ind paa det —, maa man tage den fornødne Tid til ikke alene at faa undersøgt, hvad der kan skaffes Oplysning om herhjemme, men navnlig ogsaa faa undersøgt paa behørig Maade, hvorledes et lignende System har virket i andre Lande. Jeg vil antage, at man da øjeblikkelig kommer til den Overbevisning, at man ikke alene ikke skal gaa over Halvdelen, men ikke en Gang tilnærmelsesvis skal gaa op dertil. Det er nemlig en Kendsgerning, at i vort Naboland mod Syd, uagtet de der ikke ere saa bange for at tage ret skrappt fat, have de ikke turdet gaa til mere end allerhøjest 25 pCt. af den Værdistigning, der har kunnet konstateres, og endda med en stærkt faldende Skala nedad. Altsaa, man har der begyndt overordentlig moderat, og det er et Spørgsmaal, om det ikke til syvende og sidst vilde lønne sig ogsaa for os.

Jeg vil, som sagt, meget anmode det Udvalg, der faar med Sagen at gøre, og selvfølgelig en mindst den højtærede Minister, om at medvirke til, at hele den Side af Sagen kan blive meget grundigt undersøgt. Kan det lykkes at instituere Metoden paa en fornuftig og forsvarlig Vis, der i nogen Maade kan vinde Befolkningens Sympati i de Egne, hvor Baneanlæg skulle udføres, kan det utvivlsomt gøre megen Gavn, men jeg gentager, at vil man spænde Buen for højt, vil man gøre sig skyldig i en noget hensynsløs Optræden i de første Tilfælde, hvor Sagen skal effektueres, gør man sikkert ubodelig Skade for hele dette, i øvrigt meget brugelige, Princip.

I det store og hele kan jeg ikke sige andet, end at det Forslag, som ligger paa Tingets Bord, ihvorvel det rummer meget store Udgifter for Statskassen, dog med fornøden Modifikation vil kunne gennemføres i Løbet af en overskuelig Aarrække, selv om det maaske burde trækkes noget længere ud, end det er den højtærede Ministers Tanke. Det vil jo komme an paa mange andre Ting, deriblandt ogsaa, hvor haardt man angriber Statskassen i andre Henseender, thi vi skulde dog — deri er jeg ganske enig med Ministeren — helst have hele denne store Cyklus af Jernbaner byggede paa en saadan Maade, at vi ikke skulde laane Penge til dem. Hellere maatte

vi vente lidt længere med nogle af dem — nogle af dem kunde saavist gerne undværes i nogle Aar, — fremfor at vi atter, som vi have været inde paa tidligere, skulde til at bygge Jernbaner for laante Penge. Lad os indrette os paa, at vi kunne undvære de Beløb, der Aar efter Aar skulle anvendes, af Statens almindelige Indtægter, saa rummer dette Lovforslag, trods dets store Omfang, ikke store Farer. Om det kan lykkes, vil afhænge af, hvorledes Rigsdagen behandler Forslaget, og hvorledes Statskassen i det hele taget i de nærmest kommende Aar vil blive situeret. Jeg haaber, at det skal lykkes; og med den Erfaring, vi have fra den store Jernbanelov af 1894, ser det jo heller ikke saa afskrækkende ud med det Beløb, som her er Tale om. Det viser sig jo, at vi siden da til Jernbaneanlæg af Statens almindelige Indtægter have anvendt henved 100 Mill. Kroner. Naar det har kunnet gaa, maa vi vel ogsaa kunne overkomme det Beløb, som her kræves — jeg vil i alt Fald haabe det.

Formanden: Jeg skal hermed afbryde Forhandlingerne for i Aften.

Næste Møde holdes i Morgen Kl. 1 med Dagsorden:

1) *Valg af 15 Medlemmer til et Udvalg angaaende:*

Forslag til Lov om Forlængelse af Nationalbankens Octroi.

2) *Fortsættelse af første Behandling af:*

Forslag til Lov om ny Jernbaneanlæg m. v.

Mødet hævet Kl. 11¹⁰.